

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.002.04.2016

P/16/028

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/028 Dopuszczanie pojazdów do ruchu drogowego.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
<i>Kontrolerzy</i>	Stanisław Tobolewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99026 z dnia 20 stycznia 2016 r. Roman Chrząszcz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 99049 z dnia 30 marca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2b)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Starostwo Powiatowe w Jasle zwane w dalszej treści „Starostwem”, 38 – 200 Jasło, Rynek 18.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Starostą Jasielskim od dnia 10 grudnia 2010 r. do 30 listopada 2014 r. był Pan Adam Kmiecik. Od dnia 1 grudnia 2014 r. do 3 grudnia 2015 r. Starostą Jasielskim był Pan Franciszek Miśkiewicz. Od dnia 4 grudnia 2015 r. Starostą Jasielskim jest Pan Mariusz Sepioł. (dowód: akta kontroli str. 3 – 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności.

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, skuteczność działań Starosty Jasielskiego (Starosty) jako organu dopuszczającego pojazdy do ruchu drogowego w latach 2014 – I kw. 2016.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że Starosta Jasielski poprawnie rozpatrywał wnioski o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących Stacje Kontroli Pojazdów (SKP lub stacje) oraz poprawnie prowadził akta rejestrowe. Wszystkie złożone i rozpatrzone wnioski sporządzone były według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów², a ich treść była zgodna z wymogami określonymi w art. 83a ust 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. ustawy Prawo o ruchu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. Nr 223, poz.2264.

drogowym³ (Prawo o rd). Do Rejestru Przedsiębiorców Prowadzących Stacje Kontroli Pojazdów (Rejestr), Starosta dokonywał wpisu wyłącznie tych przedsiębiorców, którzy posiadali poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych.

Starosta wdrożył z pozytywnym skutkiem, procedury uniemożliwiające dokonanie wpisu do Rejestru w przypadkach, o których mowa w art. 68 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁴ (SDG). Do Rejestru prowadzących SKP wpisano wyłącznie te stacje, które były zlokalizowane w granicach Powiatu Jasielskiego.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie postępowania w sprawie wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów. Starosta wydawał uprawnienia do wykonywania badań technicznych pojazdów wyłącznie osobom, które spełniały wymagania ustawowe.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór nad badaniami technicznymi pojazdów wykonywanymi w SKP.

Starosta, co najmniej raz w roku przeprowadził kontrolę każdej SKP w oparciu o roczne harmonogramy kontroli.

W latach 2013 – 2014 Starosta powierzył w ramach porozumienia czynności kontrolne Dyrektorowi TDT. W latach 2015 – I kw. 2016 kontrole te prowadzili pracownicy Starostwa samodzielnie. Starosta w załączanych do porozumień harmonogramach kontroli zadbał, aby kontrole przeprowadzane były w okresach przewidzianych w art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o rd, tj. nie dłuższych niż 12 miesięcy.

W latach 2013 – 2015 podczas kontroli okresowych SKP w nie wszystkich przypadkach poddano kontroli prawidłowość wykonywania badań pojazdów przez diagnostów z powodu braku takich pojazdów w Stacjach. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że kontrole SKP w tych przypadkach nie zostały przeprowadzone w pełnym zakresie. W I kw. 2016 r. we wszystkich kontrolowanych SKP dokonano kontroli poprawności przebiegu badań technicznych pojazdów.

Kontrola wykazała, że działania pokontrolne Starosty były skuteczne. We wszystkich przypadkach stwierdzenia stanów nieprawidłowych Starosta, wydawał zalecenia pokontrolne dotyczące usunięcia stwierdzonych naruszeń, a także określał termin ich usunięcia.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prawidłowość i rzetelność prowadzenia postępowań dotyczących zatrzymanych dowodów rejestracyjnych z powodu złego stanu technicznego pojazdów.

Starostwo posiadało i stosowało wypracowaną procedurę postępowania w tych sprawach. Postępowania były w pełni dokumentowane.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie organizacyjno-kadrowe do sprawowania nadzoru nad SKP. Pracownicy Wydziału Komunikacji i Transportu

³ Dz. U z 2012 r., poz. 1137 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 584 ze zm.

Starostwa prowadzący kontrole w SKP posiadali szkolenia zakończone wydaniem zaświadczeń lub certyfikatów w zakresie przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie stacji kontroli pojazdów, ustawy Prawo o rd z uwzględnieniem funkcjonowania SKP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Opis stanu faktycznego

1. Rozpatrywanie wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących SKP oraz prowadzenia akt rejestrowych.

Starostwo, prowadziło w Wydziale Komunikacji i Transportu, w sposób ciągły rejestr przedsiębiorców prowadzących SKP. Rejestr prowadzony był w formie elektronicznej i papierowej i był dostępny na stronach internetowych Starostwa. Według stanu na koniec marca 2016 r. Rejestr zawierał 19 wpisów, w tym dwa dotyczące wykreślenia z rejestru. Dziewięciu przedsiębiorców zostało wpisanych do rejestru w roku 2004 - wpisów dokonano z urzędu w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej⁵, jeden w 2007 r., dwóch w 2011 r., czterech w 2013 r. i po jednym w roku 2014, 2015 i 2016. Wykreśleń z rejestru dokonano w 2013 i 2014 roku. Według stanu na koniec marca 2016 r. na terenie powiatu jasielskiego funkcjonowało 16 SKP, w tym 5 okręgowych.

(dowód: akta kontroli str. 7 - 18)

A. Rozpatrywanie wniosków o wpis do rejestru.

1.1. W okresie objętym kontrolą, do Rejestru dokonano 7 wpisów dotyczących 6 podmiotów⁶.

Dokumentacja tych podmiotów zgromadzona była w opisanych teczkach dla każdego podmiotu osobno.

We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy złożyli wnioski, według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie wzorów dokumentów wymaganych dla wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów oraz załączyli wymagane oświadczenia, a także poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych wydane przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego (TDT). Treść załączonych do wniosków oświadczeń była zgodna i zawierała wszystkie elementy określone w ustawie Prawo o rd.

Wnioski były podpisane przez osoby do tego uprawnione. Treść złożonych oświadczeń spełniała wymogi art. 83a ust 4 i 5 ustawy Prawo o rd. Na wniosku odnotowano datę wpływu do Starostwa oraz poświadczono podpisem kompletność wniosku. Wszystkie zgromadzone dokumenty były oryginałami.

(dowód: akta kontroli str. 23 - 106)

⁵ Dz. U. Nr 173, poz. 1808 ze zm.

⁶ treść przypisu usunięto na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazw przedsiębiorców. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorców

1.2. We wszystkich przypadkach oświadczenia zostały podpisane wyłącznie przez osoby uprawnione tj. uwidocznione w informacji Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) - załączonej do wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 23 - 104)

B. Wpis do rejestru.

1.3. Do rejestru w 2004 r. wpisane zostały dwa podmioty nie posiadające statusu przedsiębiorcy⁷. Podmioty te zostały wykreślone z rejestru w 2013 i 2014 roku. W okresie od 23 września 2009 r. do 22 września 2015 r. nie wpisano do Rejestru podmiotu nieposiadającego statusu przedsiębiorcy.

(dowód: akta kontroli str. 7 - 14)

1.4. W okresie objętym kontrolą, do rejestru wpisano 7 przedsiębiorców prowadzących 6 SKP. Wszyscy posiadali wystawione poświadczenia zgodności wystawione przez TDT.

(dowód: akta kontroli str. 23 - 106)

1.5. W okresie objętym kontrolą, w Starostwie funkcjonowały procedury uniemożliwiające dokonanie wpisu do Rejestru, w przypadkach o których mowa w art. 68 ustawy o SDG. Procedury te polegały na weryfikacji każdego złożonego wniosku pod kątem zakazu wykonywania tego rodzaju działalności. Informacje zawarte we wnioskach weryfikowano z zapisami w CEIDG oraz z informacjami zawartymi w prowadzonym przez Starostę „wykazem SKP skreślonych z ewidencji”. Wykaz ten tworzony był na bieżąco w oparciu informacje przesyłane do Starostwa z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie (PUW).

(dowód: akta kontroli str. 19 - 22)

1.6. Wszystkie wpisy do Rejestru, dotyczyły wyłącznie SKP zlokalizowanych w granicach powiatu jasielskiego.

(dowód: akta kontroli str. 7 - 18)

1.7. W okresie od 2013 r. do końca I kw. 2016 r. dokonano 7 wpisów do Rejestru. We wszystkich tych przypadkach wpisów dokonano oraz wydano zaświadczenia z zachowaniem 7 dniowego terminu od dnia wpływu kompletnego wniosku określonego przepisami art. 67 ust. 1 ustawy o SDG.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 14, 23 - 106)

C. Rzetelność prowadzenia akt rejestrowych.

1.8. Jak opisano szczegółowo w pkt 1.1 niniejszego wystąpienia, akta rejestrowe prowadzone były rzetelnie i zawierały wszystkie wymagane dokumenty stanowiące

⁷ W rozumieniu ustawy o SDG.

podstawę wpisu, a wpisy do Rejestru były aktualne i rzetelne. Porównanie treści akt rejestrowych z zapisami w Rejestrze wykazało, że wpisy były poprawne. Stosowano symbole określające rodzaje pojazdów oraz symbole określające rodzaje badań, do przeprowadzania których SKP była uprawniona.

W aktach rejestrowych znajdowały się także dokumenty (powiadomienia) dotyczące zmian – zatrudnienia lub zwolnienia diagnostów. Ponadto kontrola wykazała, że we wszystkich przypadkach dokonanych wpisów w Rejestrze, nadane numery uprawnień diagnostów odpowiadały numerom zawartym w decyzjach starostów. Wykazane w Rejestrze informacje o stanie zatrudnienia diagnostów odpowiadały stanowi faktycznemu. W Rejestrze ujęto pełny zakres badań, do których upoważniona była dana SKP. Zakresy uprawnień technicznych SKP odpowiadały zakresom określonym w poświadczeniach TDT. Do Rejestru wpisano numery uprawnień diagnostów, numery NIP przedsiębiorców, adresy SKP oraz numery w rejestrze przedsiębiorców lub w ewidencji działalności gospodarczej.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 14, 23 - 106)

1.9. Według stanu na 1 stycznia 2016 r., spośród 16 funkcjonujących w Powiecie Jasielskim SKP – 5 to stacje okręgowe, pozostałe to stacje podstawowe, nie posiadające możliwości wykonywania badań z zakresu okręgowej SKP. W związku z powyższym, nie było potrzeby uaktualniania dokumentacji rejestrowej poszczególnych SKP oraz zapisów w Rejestrze po tym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 14, 23 - 106)

Ustalono nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Postępowania w sprawie wydawania uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów.

A. Rozpatrywanie wniosków o wydanie uprawnień.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą, w Starostwie w Wydziale Komunikacji i Transportu prowadzony był rejestr dokumentów dotyczących uprawnień diagnostów, w tym wydanych decyzji administracyjnych, w którym były ujęte wszystkie decyzje dotyczące wydania uprawnień do przeprowadzania badań technicznych pojazdów. Decyzje te były wydawane z upoważnienia Starosty przez Naczelnika i Zastępcę Naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu.

(dowód: akta kontroli str. 107 – 117, 141 - 146)

2.2. Analiza wszystkich 15 decyzji wydanych, w okresie objętym kontrolą, wykazała, że wszystkie decyzje podpisane były przez Starostę lub przez osoby upoważnione do tych czynności.

(dowód: akta kontroli str. 134 – 140, 147 - 163)

2.3. Procedury kontrolne w zakresie sprawowanego przez Starostę nadzoru nad osobami wydającymi w jego imieniu decyzje opisano w pkt. 5.4 niniejszego wystąpienia. W okresie objętym kontrolą, w Wydziale Komunikacji i Transportu miał miejsce rozdział kompetencji w zakresie wydawania decyzji o nadaniu uprawnień diagnosty. Kompletowanie dokumentacji, jej weryfikacja i przygotowanie projektu decyzji były realizowane przez różnych pracowników tego Wydziału. Dokumentacje przechowywane były w odrębnych teczkach, uporządkowanych i zaopatrzonych w metrykę sprawy. Każda sprawa miała nadane swoje oznaczenie i tytuł. Metryka zawierała liczbę porządkową czynności, datę dokonania czynności, wskazanie osoby dokonującej czynności, określenie czynności oraz wskazanie osoby sporządzającej metrykę.

(dowód: akta kontroli str.118 - 140)

2.4. Wszystkie poddane szczegółowej kontroli decyzje Starosty o wydaniu uprawnień do wykonywania badań technicznych pojazdów były podejmowane na podstawie dokumentów potwierdzających posiadanie przez ubiegającego się o uprawnienia diagnosty, wymaganego wykształcenia technicznego, praktyki, szkoleń oraz zdanie egzaminu kwalifikacyjnego. We wszystkich aktach znajdowały się potwierdzone za zgodność z oryginałem, poświadczone przez notariusza kopie odpowiednich dokumentów lub ich oryginały. We wszystkich przypadkach do wniosków, w celu udokumentowania wymaganego wykształcenia technicznego, była załączona, potwierdzona za zgodność kserokopia świadectwa szkolnego lub dyplomów ukończenia uczelni wyższych. Ponadto we wszystkich przypadkach dołączono zaświadczenia o odbyciu praktyki zawodowej wystawione przez pracodawców lub świadectwa pracy (oryginały lub poświadczone odpisy). We wszystkich przypadkach odbycie praktyki zawodowej dotyczyło naprawy lub obsługi pojazdów w stacji obsługi pojazdów lub w warsztacie naprawy pojazdów, w tym również w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie naprawy samochodów. Zakres praktyki danej osoby wynikał z umowy lub ze świadectwa pracy. We wszystkich 15 przypadkach spełniony został, zależnie od poziomu wykształcenia oraz rodzaju specjalności posiadanego wykształcenia, wymagany okres praktyki. We wszystkich przypadkach do wniosków były załączone potwierdzone za zgodność kserokopie lub oryginały zaświadczeń o odbyciu szkolenia w zakresie rodzajów badań do wykonywania, których ubiegał się wnioskodawca oraz zaświadczenia potwierdzające zdanie egzaminu kwalifikacyjnego w zakresie uprawniającym do wykonywania badań, jak w złożonym wniosku.

Diagności J.M. nr RJS/D/0060 oraz K. W. nr RJS/D/0059 legitymowali się, na okoliczność udokumentowania odbytej praktyki, zaświadczeniami o zatrudnieniu w Centrum Kształcenia Praktycznego (CKP) w Jaśle jako nauczyciele praktycznej nauki zawodu w warsztacie tej placówki. Z zaświadczeń tych wynika, że wykony-

wali oni czynności przypisane mechanikowi samochodowemu w warsztacie naprawy i obsługi pojazdów samochodowych, prowadząc jednocześnie praktyczną naukę zawodu dla przyszłych mechaników samochodowych.

W związku z tym, że ze względu na zajmowane stanowisko, kontrowersyjną sprawą jest czy w dniu uzyskania uprawnień diagnosty, ww. osoby spełniały warunek posiadania udokumentowanych dwóch lat praktyki na stanowisku naprawy lub obsługi pojazdów w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów, o czym mowa w § 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie diagnostów. NIK zauważyła, że ww. osoby z racji zatrudnienia na stanowiskach nauczycieli zawodu w warsztacie samochodowym przede wszystkim prowadziły zajęcia z praktycznej nauki zawodu realizując jednocześnie w trakcie tych zajęć funkcje szkoły tj.: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą.

Z uwagi na to, iż obowiązujące przepisy prawa w tym zakresie nie konkretyzują, na czym faktycznie powinno polegać odbycie praktyki, ponadto nie zawierają wyłączeń w tym obszarze, NIK akceptuje zaprezentowane w trakcie kontroli stanowisko Starosty w kwestii uznania praktyki tym diagnostom, którzy z racji zatrudnienia w CKP w Jaśle na stanowisku nauczyciela zawodu oprócz praktycznego przekazywania wiedzy o obsłudze i naprawie pojazdów także czynnie świadczyli usługi w zakresie naprawy pojazdów, w funkcjonującym w CKP w Jaśle, warsztacie samochodowym.

(dowód: akta kontroli str. 134 - 163)

2.5. W okresie objętym kontrolą, diagnosta nie składali wniosków o rozszerzenie posiadanych uprawnień.

(dowód: akta kontroli str. 122 - 133)

2.6. We wszystkich 15 przypadkach wydanych przez Starostę uprawnień, poddanych szczegółowej kontroli, zakres uprawnień wskazany w decyzji był zgodny z zakresem odbytych szkoleń oraz zakresem uprawnień poddanych ocenie podczas egzaminu kwalifikacyjnego i określonych w zaświadczeniach TDT.

(dowód: akta kontroli str. 134 - 163)

2.7. W okresie objętym kontrolą, Starosta zapewnił sobie dostęp do informacji o diagnostach, którym cofnięto uprawnienia wydane przez innych starostów w celu uniemożliwienia wydania uprawnienia osobie przed upływem 5 lat od cofnięcia jej uprawnień, prowadząc w sposób ciągły, rejestr „Wykaz diagnostów którym cofnięto uprawnienia”. Informacje niezbędne do prowadzenia i aktualizacji rejestru Starosta uzyskiwał z PUW w Rzeszowie.

(dowód: akta kontroli str. 164 - 172)

2.8. Według informacji uzyskanych od Komendanta Powiatowego Policji w Jaśle funkcjonariusze nie mają możliwości, podczas kontroli drogowych, bieżącego potwierdzenia poprzez dostęp do CEPiK, czy uwidocznione w dowodzie rejestracyjnym ostatnie badanie techniczne zostało faktycznie przeprowadzone przez konkretną stację diagnostyczną, gdyż system używany przez Policję nie daje możliwości dostępu do takich danych. W okresie objętym kontrolą, Komenda Powiatowa Policji w Jaśle, Prokuratura Rejonowa w Jaśle oraz Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego (WITD) w Rzeszowie nie odnotowali przypadków sfalszowania potwierdzenia wykonania przeglądu technicznego stwierdzono podczas kontroli drogowych pojazdów. W tej sprawie nie były też prowadzone postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 173 - 181)

2.9. W okresie objętym kontrolą, nie wystąpiły przypadki zmiany uprawnień diagnosty, zmiany SKP, w której był zatrudniony lub zmiany miejsca zamieszkania związanej ze zmianą właściwości miejscowej organu wydającego uprawnienie diagnosty. W związku z niewystąpieniem takich zmian, diagnosty zachowywali dotychczasowe numery uprawnień, zgodnie z obowiązkiem określonym w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 listopada 2014 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania diagnostów oraz wzorów dokumentów z tym związanych⁸. Adnotacja o fakcie zachowania numeru dotychczasowego każdorazowo zamieszczana była na końcu treści decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 141 - 146)

B. Cofanie uprawnień do wykonywania badań technicznych.

2.10. W okresie objętym kontrolą, nie odnotowano zapisów w dokumentach Wydziału Komunikacji i Transportu, świadczących o przeprowadzeniu przez któregośkolwiek diagnostę badania technicznego niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania lub o wydaniu przez diagnostę zaświadczenia albo dokonaniu wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym lub przepisami. Wystąpienia takiego faktu nie potwierdzają także informacje uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Jaśle, Prokuratury Rejonowej w Jaśle oraz WITD w Rzeszowie.

(dowód: akta kontroli str. 141 – 146, 170 - 181)

2.11. W okresie objętym kontrolą, nie stwierdzono przypadków przesłania do Starostwa przez organy kontroli ruchu drogowego, policję czy prokuratury, dokumentacji zawierającej informacje wskazujące na nieprawidłowe wykonanie przeglądu technicznego lub poświadczenie nieprawdy w dokumentach rejestracyjnych pojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 173 - 181)

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1836.

Ustalono nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Nadzór nad badaniami technicznymi pojazdów wykonywanymi w SKP.

A. Planowanie kontroli.

Opis stanu faktycznego

3.1. W latach 2013 - 2015, na terenie Powiatu Jasielskiego funkcjonowało 15 SKP. W roku 2016 było takich Stacji 16. W tym okresie wszystkie SKP poddane zostały kontroli okresowej, a w 2013 roku dodatkowo przeprowadzono jedną kontrolę poza rocznym harmonogramem kontroli. Wszystkie kontrole przeprowadzone zostały w okresach krótszych niż 12 miesięcy (licząc od poprzedniej kontroli). W latach 2013 – 2014 Starosta Jasielski zawarł porozumienia w sprawie powierzenia czynności kontrolnych Dyrektorowi TDT. Załącznikami do tych porozumień były harmonogramy kontroli zawierające wszystkie nadzorowane SKP. Treść porozumień wraz z harmonogramami kontroli gwarantowała, przeprowadzenie kontroli w okresach przewidzianych w art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o rd, tj. nie dłuższych niż 12 miesięcy. Na lata 2015 – 2016 nie zawarto porozumień z TDT i kontrole w 2015 r. prowadzone były przez pracowników Wydziału Komunikacji i Transportu. Kontrole w 2016 roku Starosta zamierza również prowadzić we własnym zakresie. Plany kontroli SKP na lata 2015 i 2016 zostały wprowadzone do realizacji w formie zarządzeń Starosty. Załącznikami do tych zarządzeń były szczegółowe harmonogramy kontroli z uwidocznieniem wszystkich SKP i wskazaniem miesiąca, w którym należy kontrolę przeprowadzić. Harmonogramy zapewniały przeprowadzenie kontroli SKP w terminach 11 miesięcznych licząc od daty poprzedniej kontroli. Wszystkie kontrole w SKP w latach 2013 – 2016 prowadzone były w oparciu o imienne upoważnienia do kontroli, wystawiane na jednolitym wzorze przez Starostę. W podstawie prawnej upoważnień we wszystkich przypadkach powołano przepisy art. 79a ustawy o SDG w związku z przepisami art. 83b ust.1 i ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o rd. Upoważnienia do kontroli przedstawiciela TDT wystawiane były na jednolitym wzorze przez Dyrektora TDT. Jako podstawę prawną wskazywano przepisy art. 83b ustawy Prawo ord. W 2013 r. w efekcie przeprowadzonych kontroli (TDT) wydano w 13 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: błędnego zapisu w rejestrze badań technicznych – 2 przypadki, brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 3 przypadki, brak wpisu w rejestrze o posiadanym dodatkowym wyposażeniu – 7 przypadków, brak aktualnej legalizacji kompresora, brak szczególnych uprawnień dwóch diagnostów – 1 przypadek, brak zgłoszenia wymiany kompresora – 1 przypadek, nie okazanie decyzji TDT zmieniającej wcześniejszą decyzję (poświadczenie zgodności) – 1 przypadek, błędny wpis następnego terminu badania technicznego – 1 przypadek, nieprawidłowo wpisana dopuszczalna masa całkowita pojazdu – 1 przypadek, nieprawidłowo podany akt prawny w rejestrze badań pojazdów – 1 przypadek.

We wszystkich 16 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości nie zostały uznane za istotne.

W 2013 r. przeprowadzono w [...] ⁹ dwie kontrole, jedną planową i jedną doraźną. Przyczyną kontroli doraźnej był fakt nie zgłoszenia przez prowadzącego SKP faktu uzyskania nowego poświadczenia TDT (wygaśnięcie aktualności bieżącego) – stwierdzonego przez urzędnika Starostwa. W 2013 r. w 3 przypadkach przeprowadzania kontroli okresowych, kontroli poddano jednocześnie proces wykonywania badania technicznego pojazdu.

Starostwo w 2014 r. przeprowadziło łącznie 15 kontroli okresowych we wszystkich funkcjonujących SKP. Wszystkie kontrole poprzedzone były pisemnymi zawiadomieniami o zamiarze wszczęcia kontroli, przesyłanymi za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Komplet dokumentacji kontroli w każdym przypadku zawierał elementy opisane wyżej.

W 2014 r. w efekcie przeprowadzonych 15 kontroli wydano w 3 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: błędnego zapisu w rejestrze badań technicznych – 4 przypadki, brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 1 przypadek, brak aktualnej legalizacji analizatora spalin – 1 przypadek, niekompletne identyfikatory diagnostów - 1 przypadek. We wszystkich 15 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości uznano za nieistotne. W 2014 r. w 4 przypadkach na 15 kontroli okresowych, poddano kontroli proces badania technicznego pojazdu.

W 2015 r. w efekcie przeprowadzonych 15 kontroli wydano w 7 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 1 przypadek, brak wpisu w rejestrze o posiadanym dodatkowym wyposażeniu – 1 przypadek, brak dokumentacji technicznej kompresora – 1 przypadek, brak zgłoszenia wymiany kompresora – 1 przypadek, nie okazanie decyzji TDT zmieniającej wcześniejszą decyzję (poświadczenie zgodności) – 1 przypadek, brak wpisu o rodzaju stwierdzonej usterki skutkującej zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego – 1 przypadek, niepełne oznakowanie SKP na zewnątrz – 1 przypadek, brak dokumentacji przyrządu do geometrii kół – 1 przypadek, nieterminowe przekazywanie opłaty ewidencyjnej – 1 przypadek, nieterminowe złożenie informacji o pobraniu i przekazaniu opłat ewidencyjnych – 1 przypadek, stosowanie niewłaściwego druku sprawozdań – 1 przypadek. We wszystkich 15 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości uznano za nieistotne.

Wszystkie kontrole przeprowadzone zostały przez pracowników Starostwa. W 10 przypadkach na 15 poddano kontroli proces dokonywania przeglądu pojazdu w SKP.

W 2016 r., w trakcie trwania czynności kontrolnych, Starosta przeprowadził łącznie 6 kontroli. W efekcie tych kontroli w 5 przypadkach stwierdzono wystąpienie nie-

⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia danych identyfikujących przedsiębiorcę. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy

prawidłowości. Polegały one na: braku zgłoszenia wymiany manometru na kompresorze – 1 przypadek, niewłaściwy numer diagnosty – 2 przypadki, niewłaściwa treść pieczętki diagnosty – 2 przypadki, stosowanie nieaktualnego druku sprawozdania – 1 przypadek, uprawnienia diagnosty niezgodne z zakresem badań SKP – 1 przypadek, nieprawidłowo wypełniany pkt 2 zaświadczenia o badaniach, nieterminowe przekazywanie opłaty na rzecz Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców – 1 przypadek. Brak aktualnego poświadczenia TDT – 2 przypadki (1 dzień i 24 dni), wykonywanie badań w okresie braku poświadczenia – 1 przypadek (2 dni i 24 badania), nieprawidłowa barwa szyldu SKP – 1 przypadek. W 6 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości zostały uznane za nieistotne. W jednym przypadku SKP oceniono negatywnie.

Wszystkie kontrole przeprowadzone zostały przez pracowników Starostwa. We wszystkich 6 poddano kontroli proces dokonywania badania technicznego pojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 182 – 307)

3.2. W okresie objętym kontrolą dokonano 4 wpisów do Rejestru. Czas jaki upłynął od wpisu do pierwszej kontroli przedsiębiorcy wynosił:

- SKP RJS/015/P – wpis do rejestru – 26.08.2013 r. – pierwsza kontrola w dniu 28.11.2013 r., okres od wpisu do kontroli – 94 dni.
- SKP RJS/016/P – wpis do rejestru – 30.09.2013 r. – pierwsza kontrola w dniu 10.12.2013 r., okres od wpisu do kontroli – 71 dni.
- SKP RJS/017/P – wpis do rejestru – 9.10.2014 r. – pierwsza kontrola w dniu 28.11.2014 r., okres od wpisu do kontroli – 50 dni.
- SKP RJS/018/P – wpis do rejestru – 17.07.2015 r. – pierwsza kontrola w dniu 8.09.2015 r., okres od wpisu do kontroli – 53 dni.
- SKP RJS/019/P – wpis do rejestru – 15.02.2016 r. – pierwsza kontrola w dniu 23.03.2016 r., okres od wpisu do kontroli – 33 dni.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 18, 182 – 183, 302 - 303)

3.3. W okresie objętym kontrolą, Starosta objął kontrolami okresowymi wszystkie funkcjonujące SKP, a kontrole przeprowadzał w okresach nie dłuższych niż wymagane prawem.

(dowód: akta kontroli str. 182 - 183)

3.4. W okresie objętym kontrolą wystąpiły 2 przypadki utraty przez funkcjonujące SKP ważności poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych wydanych przez TDT:

- poświadczenie z dnia 13.01.2011 r. dla Okręgowej SKP RJS/012 prowadzonej przez [...] ¹⁰ utraciło ważność 14.01.2016 r. W dniu 18.01.2016 r. pracownik Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa poinformował telefonicznie dia-

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy

gność i właścicieli Stacji o utracie ważności poświadczenia oraz o braku możliwości wykonywania badań technicznych pojazdów. Na tę okoliczność pracownik Starostwa sporządził pisemną notatkę służbową. Pismem z dnia 22.01.2016 r. Starosta Jasielski wezwał właścicieli przedmiotowej Stacji do przedłożenia – w terminie 7 dni – poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych. W dniu 29.01.2016 r. właściciele Stacji przekazali Staroście protokół z oględzin i badań Stacji sporządzony przez przedstawiciela TDT, a w dniu 2.02.2016 r. dla przedmiotowej Stacji, wydane zostało poświadczenie zgodności wyposażenia i warunków lokalowych z okresem ważności 5 lat. Kontrola Starosty przeprowadzona w dniu 1.03.2016 r. w ww. Stacji stwierdziła nieprawidłowość dotyczącą niespełniania przez przedsiębiorcę w okresie od 14.01.2016 r. do 2.02.2016 r. wymogu posiadania przedmiotowego poświadczenia. Kontrola ustaliła, że w okresie braku ważności poświadczenia, przedmiotowa Stacja w 3 dniach (od 14 do 16 stycznia) przeprowadziła badania 25 pojazdów. W zaleceniach pokontrolnych z dnia 11.03.2016 r. skierowanych do przedmiotowej SKP, Starosta Jasielski nakazał przestrzegać obowiązujących przepisów dotyczących warunków wykonywania działalności w zakresie prowadzenia Stacji, natomiast w przypadku niespełniania tych warunków Starosta nakazał zaprzestać prowadzenia badań technicznych pojazdów;

- poświadczenie z dnia 20.12.2010 r. dla Okręgowej SKP RJS/009 prowadzonej przez [...] ¹¹ utraciło ważność 20.12.2015 r. Ponowne poświadczenie zgodności wyposażenia i warunków lokalowych dla tej Stacji wydane zostało 22.12.2015 r. Kontrola Stacji przeprowadzona w dniu 10.03.2016 r. przez Starostę Jasielskiego stwierdziła nieprawidłowość polegającą na niespełnianiu przez przedsiębiorcę w dniu 21.12.2015 r. wymogu posiadania poświadczenia. Kontrola wykazała, że Stacja w dniu braku ważności poświadczenia nie przeprowadzała badań technicznych pojazdów. W zaleceniach pokontrolnych z dnia 24.03.2016 r. Starosta zobowiązał przedsiębiorcę prowadzącego przedmiotową Stację do przestrzegania przepisów dotyczących warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia SKP.

(dowód: akta kontroli str. 313 – 340, 385 – 391, 792 – 798, 861 – 867)

Starosta Jasielski wyjaśnił m.in., że (...) zgodnie z obowiązującymi przepisami, starosta nie ma obowiązku informowania przedsiębiorców prowadzących SKP o upływie terminu ważności posiadanych przez nich poświadczeń. To na przedsiębiorcach spoczywa obowiązek spełniania wszystkich wymogów uprawniających ich do prowadzenia działalności, w tym wymogu posiadania poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych z wymaganiami odpowiednio do zakresu przeprowadzanych badań. Spełnianie przez przedsiębiorców warunków wymaganych do wykonywanej działalności regulowanej podlega kontroli starosty, zgodnie z art. 70 ustawy SDG. W przypadku niespełniania któregośkolwiek warunku art. 83 ust 3 ustawy Prawo o rd., przedsiębiorca powinien zaprzestać przeprowa-

¹¹ j.w.

dzania badań technicznych pojazdów i zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach, przekazać staroście pieczętki oraz rejestr badań technicznych. Powyższy przepis skierowany jest do przedsiębiorców a nie do organu nadzoru. Organ nadzoru nie ma obowiązku żądania zwrotu pieczętek oraz rejestru od przedsiębiorców.

Odnosnie mechanizmów kontrolnych umożliwiających bieżące monitorowanie przez organ nadzoru ważności poświadczeń dla poszczególnych SKP, Starosta wyjaśnił, że pracownik merytoryczny odpowiedzialny za nadzór nad stacjami na bieżąco monitoruje ich aktualność. W przypadku upływu terminu ważności poświadczenia przedsiębiorcy informowani byli telefonicznie o tym fakcie.

(dowód: akta kontroli str. 308 - 312)

3.5. W okresie objętym kontrolą, pracownicy Starostwa, których wyznaczono do kontroli SKP skorzystali w jednym uzasadnionym przypadku (w 2013 r.) z możliwości przeprowadzenia kontroli z pominięciem obowiązku zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze jej przeprowadzenia na 7 dni wcześniej. (opisany w pkt 3.1 niniejszego wystąpienia). Wszystkie pozostałe kontrole prowadzone były po wcześniejszym zawiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 412 - 937)

B. Dokumentowanie czynności kontrolnych.

3.6. W 2014 r. okresowe kontrole SKP prowadzone były przez TDT w ramach zawartego ze Starostą porozumienia. Wszystkie kontrole dokumentowane były w sposób opisany w pkt 3.13 – 3.15. W treści protokołów kontroli nie zamieszczono szczegółowego zakresu przeprowadzonej kontroli. Zamieszczono wskazania przepisów będących podstawą podjęcia kontroli oraz określających poszczególne zakresy czynności do skontrolowania. Pewną wiedzę o zakresie szczegółowym kontroli daje treść zaleceń pokontrolnych W 2015 i 2016 r. kontrole takie prowadzone były przez pracowników Starostwa bez udziału TDT. Z kontroli tych sporządzano protokoły kontroli. W 2015 r. sporządzano protokoły według takiego samego wzoru jak sporządzane przez TDT. W 2016 r. Starostwo sporządzało protokoły kontroli według nowego wzorca. Do protokołów tych dołączano szczegółową „check listę” z uwidocznieniem poszczególnych czynności kontrolnych jakie należy podczas kontroli wykonać. W ocenie NIK, sposób dokumentowania przebiegu kontroli w latach 2015 i zwłaszcza w 2016 (I kwartał) upoważnia do stwierdzenia, że czynności faktycznie zostały przeprowadzone, a ich przebieg obejmował pełny, wymagany prawem zakres.

(dowód: akta kontroli str. 184 – 197, 412 - 937)

C. Kontrola zgodności stacji z wymaganiami.

3.7. W okresie objętym kontrolą, podczas wszystkich przeprowadzonych kontroli SKP Starosta dokonywał sprawdzenia, czy przedsiębiorca spełniał wymagania ustawowe do prowadzenia SKP. Sprawdzenia te były w sposób dostateczny udo-

kumentowane w aktach kontroli. Starosta, prowadząc badania w tym zakresie, dla zweryfikowania spełniania stosownych wymagań, żądał przedstawienia następujących dokumentów:

- miejsce siedziby przedsiębiorcy - wypis z KRS lub z ewidencji działalności gospodarczej;
- likwidacja lub ogłoszenie upadłości - pisemne oświadczenie przedsiębiorcy lub wpis w KRS - Dział 6;
- skazanie - oświadczenie osoby fizycznej lub odpowiednio członków organów osoby prawnej,
- wyposażenie – ważne poświadczenie zgodności;
- zatrudnienie diagnostów - umowy o pracę diagnostów;
- zgodność uprawnień diagnostów z zakresem badań, do jakich uprawniona jest stacja - imienne uprawnienia poszczególnych diagnostów.

(dowód: akta kontroli str. 412 - 937)

3.8. Treść protokołów kontroli SKP, wydane zalecenia pokontrolne oraz wyniki oględzin sposobu, zakresu i prawidłowości prowadzonych przez Starostę kontroli pozwala ocenić, że we wszystkich przypadkach czynności kontrolne obejmowały sprawdzenie spełniania wymogów w zakresie wyposażenia kontrolno-pomiarowego oraz warunków lokalowych. Dokonywano sprawdzenia czy:

- wyposażenie kontrolno-pomiarowe wykorzystywane do przeprowadzania badań, podane w poświadczeniu TDT znajduje się na terenie stacji,
- nie zaszły zmiany stanu faktycznego, na podstawie którego została wydana decyzja poświadczająca, zmiana nazwy lub siedziby przedsiębiorcy, zmiana formy prawnej działalności,
- są ważne świadectwa legalizacyjne urządzeń znajdujących się na wyposażeniu SKP podlegających okresowej kontroli metrologicznej,
- są prawidłowo prowadzone karty kontroli eksploatacyjnej wyposażenia kontrolno-pomiarowego wykorzystywanego do przeprowadzania badań,
- są ważne protokoły badań urządzeń podlegających okresowemu badaniu przeprowadzanemu przez właściwy organ dozoru technicznego,
- w SKP znajdują się wszystkie dokumenty okresowej kontroli eksploatacyjnej, metrologicznej i dozoru technicznego,
- w SKP znajdują się: instrukcje obsługi urządzeń i przyrządów stanowiących wyposażenie stacji, informacje dot. kryteriów oceny badanych pojazdów, aktualne przepisy prawne określające wymagania dotyczące warunków technicznych i badań technicznych pojazdów zgodnie z zakresem przeprowadzanych przez daną stację badań, kopia decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego,
- wyposażenie technologiczne stanowiska kontrolnego spełnia wymagania,

- w widocznym miejscu umieszczono: wykaz diagnostów, wykaz czynności kontrolnych oraz metody i kryteria oceny stanu technicznego pojazdu, tabelę opłat, kopie zaświadczenia potwierdzającego wpis do rejestru,
- zabezpieczono pieczętki stacji, imienne i identyfikacyjne diagnostów przed dostępem osób niepowołanych,
- diagności posiadają identyfikatory,
- badania techniczne pojazdów faktycznie wykonują zatrudnieni w tej SKP diagnosty

(dowód: akta kontroli str. 215 – 299, 412 - 937)

3.9. Po 1.01.2016 r. żadna z funkcjonujących SKP nie posiadała uprawnień do wykonywania badań w rozszerzonym zakresie. Siedem SKP, które w dniu 22.09.2009 r. (tj. w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 22.05.2009 r o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz o zmianie niektórych ustaw) posiadały uprawnienia do wykonywania badań w rozszerzonym zakresie, uprawnienia te utraciło. I tak:

- 3 SKP nabyło zakres badań podstawowych, stosownie do postanowień art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o rd. (pozostały podstawowymi SKP),
- 2 SKP nabyło zakres badań przewidzianych dla okręgowych Stacji, stosownie do postanowień art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o rd. (przekształciły się w okręgowe SKP),
- 2 SKP zakończyły działalność i zostały wykreślone z Rejestru, odpowiednio w dniach: 19.12.2013 r. i 12.05.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 18, 341)

D. Kontrola prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji.

3.10. Z dokumentacji kontrolnej Starostwa, za lata 2013 – I kw. 2016 wynika, że w każdym przypadku skontrolowano prawidłowość prowadzenia wymaganej dokumentacji.

Wykonanie tych czynności było opisane w protokołach kontroli SKP oraz potwierdzone w określonym zakresie dowodami. Sprawdzenie prawidłowości prowadzenia dokumentacji obejmowało sprawdzenie:

- a) prawidłowość i kompletność wpisów do rejestru, niezwłoczność wpisów po zakończeniu badania, przechowywanie danych i informacji w rejestrze przez 12 miesięcy oraz ich archiwizowanie przez okres 5 lat,
- b) zamieszczanie w rejestrze numerów i dat protokołów TDT i UDT dopuszczających urządzenia w pojazdach zasilanych gazem lub z zainstalowanymi urządzeniami podlegającymi dozorowi technicznemu,
- c) prawidłowość określania przez diagnostów w rejestrach badań technicznych pojazdów oraz w zaświadczeniach o przeprowadzonym badaniu technicznym, rodzajów badanych pojazdów oraz ich kategorii homologacyjnych,

- d) poprawność wystawiania zaświadczeń z wykonanych badań dotyczących pojazdów zabytkowych, „SAM”, ADR, autobusów dla których prędkość wynosi 100 km/h oraz pierwszych badań w zakresie prawidłowości sporządzonego dokumentu identyfikacji pojazdu,
- e) prawidłowość wystawiania zaświadczeń o negatywnym wyniku badań (sposobu określenia usterek),
- f) prawidłowość prowadzenia rejestru zastępczych tabliczek znamionowych i naniesionych numerów oraz poprawność wystawianych zaświadczeń potwierdzających naniesienie numeru,
- g) prawidłowość korekty błędnie wystawionych zaświadczeń,
- h) prawidłowość pobieranej opłaty za przeprowadzone badania,
- i) prawidłowość pobierania, ewidencjonowane i przekazywane na rachunek Funduszu opłaty ewidencyjnej stanowiącej przychód Funduszu - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców,
- j) prawidłowość ustalania terminu następnego badania technicznego,
- k) fakt potwierdzania pieczęcią SKP i diagnosty, datą oraz podpisem diagnosty przeprowadzenia badania technicznego.

(dowód: akta kontroli str. 412 - 937)

3.11. W okresie objętym kontrolą, Starosta w ramach sprawowanego nadzoru nad SKP nie występował do SKP o cykliczne przesyłanie rejestrów badań technicznych. Jak wyjaśnił Starosta, przepisy dotyczące nadzoru nad SKP nie wymagają posiadania przez Starostwo bieżących kopii rejestrów i nie wymagają ich cyklicznego analizowania. W ocenie Starosty analiza treści rejestru prowadzona w trakcie corocznej kontroli SKP jest w zupełności wystarczająca do właściwego sprawowania nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 342 - 343)

Jak wynika z treści protokołów kontroli okresowych SKP, na terenie kontrolowanego powiatu nie funkcjonują stacje, które w okresie objętym kontrolą, rejestry badań technicznych prowadziły w formie papierowej.

(dowód: akta kontroli str. 412 - 937)

E. Kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów.

3.12. W okresie objętym kontrolą, Starosta we wszystkich przypadkach przeprowadzonych w SKP kontroli, sprawdzał prawidłowość wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów, o ile w czasie kontroli takie pojazdy w SKP były. W okresie obowiązywania porozumienia z TDT, protokoły kontroli sporządzane były przez inspektora TDT i w zakresie kontroli prawidłowości wykonywania badań przez diagnostów zawierały zapis dotyczący określenia danych pojazdu badanego w czasie kontroli i stwierdzenia, czy badanie było wykonane prawidłowo, czy nie. Nie dokumentowano faktu kontroli poszczególnych czynności wykonywanych przez diagnostę. W okresie kiedy Starosta przeprowadzał kontrole samodzielnie (2015 – 2016) oprócz opisanego wcześniej zapisu w protokole kontroli, do akt kontroli dołączano wypełnioną „chek listę”, która zawierała między innymi, kolejne

czynności diagnosty, które podlegały sprawdzeniu wraz z zaznaczeniem prawidłowości lub nieprawidłowości ich przeprowadzenia.

Wykaz czynności diagnosty zawarty w „chek liście” wynikał z zakresu, sposobu przeprowadzania badań oraz wytycznych dotyczących oceny stwierdzonych usterek określonych w § 2 - 4 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach¹². Pracownicy Starostwa upoważnieni do kontroli jak opisano szczegółowo w pkt 5.3 niniejszego wystąpienia, posiadali niezbędne przygotowanie do prawidłowej oceny poprawności wykonania każdego rodzaju badania przewidzianego dla poszczególnych rodzajów pojazdów.

W latach 2014 – 2015 na terenie powiatu jasielskiego funkcjonowało 15 SKP. W 2014 r. we wszystkich SKP poddano badaniom technicznym łącznie 44 254 pojazdy, z tego z wynikiem negatywnym 512 pojazdów, co stanowiło 1,2 % ogółu przebadanych. Liczba badanych pojazdów na poszczególnych SKP wahała się od 700 do 8592 w ciągu roku. Liczba pojazdów z negatywnym wynikiem wahała się w granicach od 5 do 151. Nie stwierdzono SKP, w której nie byłoby badań z wynikiem negatywnym.

W 2015 r. we wszystkich SKP poddano badaniom technicznym łącznie 44 788 pojazdów, z tego z wynikiem negatywnym 223 pojazdy, co stanowiło 0,5 % ogółu przebadanych. Liczba badanych pojazdów na poszczególnych SKP wahała się od 638 do 7498 w ciągu roku. Liczba pojazdów z negatywnym wynikiem wahała się w granicach od 2 do 73. Nie stwierdzono SKP, w której nie byłoby badań z wynikiem negatywnym.

W okresie objętym kontrolą, w 38 przypadkach na 51 (75%) przeprowadzonych kontroli okresowych SKP, nie przeprowadzono kontroli prawidłowości wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów z powodu braku pojazdów w trakcie tych kontroli. Przypadki te wystąpiły podczas kontroli następujących SKP:

- w 2013 r. (kontrole TDT) RJS/001/P, RJS/002/P, RJS/003/P, RJS/007, RJS/008, RJS/009, RJS/010/P, RJS/011/P, RJS/012, RJS/013/P, RJS/014/P, RJS/015/P, RJS/016/P. Kontroli badań nie przeprowadzono na 87 % kontrolowanych SKP,
- w 2014 r. (kontrole TDT) RJS/001/P, RJS/002/P, RJS/004/P, RJS/007, RJS/008, RJS/010/P, RJS/011/P, RJS/012, RJS/015/P, RJS/016/P, RJS/017/P. Kontroli badań nie przeprowadzono na 73 % kontrolowanych SKP,
- w 2015 r. (kontrole Starosty) RJS/001/P, RJS/008, RJS/010/P, RJS/012, RJS/013/P, RJS/014/P, RJS/016/P, RJS/017/P. Kontroli badań nie przeprowadzono na 53 % kontrolowanych SKP,
- w I kw. 2016 r. (kontrole Starosty) – na wszystkich kontrolowanych SKP dokonano kontroli przebiegu badań technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 300 – 303, 412 - 937)

¹² Dz. U. z 2015 r., poz.776 ze zm.

3.13. 3.14. Analiza dokumentacji kontroli okresowych SKP, zaleceń pokontrolnych, w okresie objętym kontrolą, oraz wyniki oględzin procesu kontrolnego, pozwalają ocenić te kontrole jako przeprowadzone rzetelnie. Kontrole prowadzone w ramach porozumienia z TDT (2013 i 2014 r.) prowadzone były w dwóch SKP dziennie. Kontrole prowadzone samodzielnie przez Starostę (2015 i 2016 r.) prowadzone były w jednej SKP dziennie. Jak wykazały oględziny, czas trwania kontroli SKP przy udziale dwóch osób kontrolujących wynosił od 5 do 6 godzin. Jak oświadczyła Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Jasielskiego – jest możliwe przeprowadzenie rzetelnych i pełnych kontroli w dwóch SKP dziennie pod warunkiem prowadzenia tej kontroli przez dwie osoby i przy wydłużonym dniu pracy, co potwierdzają przeprowadzone oględziny.

(dowód: akta kontroli str. 215 – 299, 397 – 401, 412 - 93)

3.15. W toku kontroli, kontrolujący w obecności Pana Zdzisława Zapióra Inspektora Transportowego Dozoru Technicznego – powołanego specjalisty, dokonał oględzin przebiegu czynności kontrolnych Starosty w 3 Stacjach Kontroli Pojazdów - RJS/011/P, RJS/008 i RJS/019/P.

Oględziny przebiegu czynności kontrolnych Starosty miały na celu określenie, w jakim zakresie kontrola ta obejmowała trzy podstawowe obszary, ujęte w przepisach art. 83 ust. 3 i 4, art. 83a ust. 4 i 5 oraz art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo o rd. W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniach 18, 22 i 23 marca 2016 r. stwierdzono, że we wszystkich trzech przypadkach prowadzonych kontroli, czynności kontrolne obejmowały pełny zakres wymagań, określonych wyżej powołanymi przepisami, ponadto sprawdzono spełnianie całego zakresu obowiązków przedsiębiorcy wynikających z przepisów rozdziału 5 ustawy o SDG.

Oceny prawidłowości przeprowadzenia badań technicznych pojazdów dokonał powołany specjalista w formie notatek. W ocenie specjalisty wszystkie 3 badania techniczne przeprowadzone w SKP podczas oględzin zostały wykonane zgodnie z zakresem i sposobem jego wykonania określonym w treści § 2 - 4 rozporządzenia z 2015 r. w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach oraz załącznikach nr 1 i 2 do tego rozporządzenia. Czynności kontrolne zostały utrwalone w formie protokołu kontroli i udokumentowane w formie załączników do tego protokołu.

(dowód: akta kontroli str. 402 – 708)

3.16. W latach 2013 – 2016 w wyniku przeprowadzonych okresowych kontroli SKP stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W 2013 r. w efekcie przeprowadzonych kontroli wydano w 13 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: błędnego zapisu w rejestrze badań technicznych – 2 przypadki, brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 3 przypadki, brak wpisu w rejestrze o posiadanym dodatkowym

wyposażeniu – 7 przypadków, brak aktualnej legalizacji kompresora, brak szczególnych uprawnień dwóch diagnostów – 1 przypadek, brak zgłoszenia wymiany kompresora – 1 przypadek, nie okazanie decyzji TDT zmieniającej wcześniejszą decyzję (poświadczenie zgodności) – 1 przypadek, błędny wpis następnego terminu badania technicznego – 1 przypadek, nieprawidłowo wpisany DMC pojazdu – 1 przypadek, nieprawidłowo podany akt prawny w rejestrze badań pojazdów – 1 przypadek.

We wszystkich 16 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości nie zostały uznane za istotne.

W 2014 r. w efekcie przeprowadzonych 15 kontroli wydano w 3 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: błędnego zapisu w rejestrze badań technicznych – 4 przypadki, brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 1 przypadek, brak aktualnej legalizacji analizatora spalin – 1 przypadek, niekompletne identyfikatory diagnostów - 1 przypadek. We wszystkich 15 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości nie zostały uznane za istotne.

W 2015 r. w efekcie przeprowadzonych 15 kontroli wydano w 7 przypadkach zalecenia pokontrolne. Zalecenia pokontrolne dotyczyły: brak wpisu w rejestrze o spełnianiu dodatkowych wymagań – 1 przypadek, brak wpisu w rejestrze o posiadanym dodatkowym wyposażeniu – 1 przypadek, brak dokumentacji technicznej kompresora – 1 przypadek, brak zgłoszenia wymiany kompresora – 1 przypadek, nie okazanie decyzji TDT zmieniającej wcześniejszą decyzję (poświadczenie zgodności) – 1 przypadek, brak wpisu o rodzaju stwierdzonej usterki skutkującej zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego – 1 przypadek, niepełne oznakowanie SKP na zewnątrz – 1 przypadek, brak dokumentacji przyrządu do geometrii kół – 1 przypadek, nieterminowe przekazywanie opłaty ewidencyjnej – 1 przypadek, nieterminowe złożenie informacji o pobraniu i przekazaniu opłat ewidencyjnych – 1 przypadek, stosowanie niewłaściwego druku sprawozdań – 1 przypadek. We wszystkich 15 przypadkach SKP zostały ocenione pozytywnie, a stwierdzone nieprawidłowości nie zostały uznane za istotne.

W 2016 r., w trakcie trwania czynności kontrolnych, Starosta przeprowadził łącznie 6 kontroli. W efekcie tych kontroli w 5 przypadkach stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości. Polegały one na: braku zgłoszenia wymiany manometru na kompresorze – 1 przypadek, niewłaściwy numer diagnosty – 2 przypadki, niewłaściwa treść pieczętki diagnosty – 2 przypadki, stosowanie nieaktualnego druku sprawozdania – 1 przypadek, uprawnienia diagnosty niezgodne z zakresem badań SKP – 1 przypadek, nieprawidłowo wypełniany pkt 2 zaświadczenia o badaniach, nieterminowe przekazywanie opłaty na CEPiK – 1 przypadek, Brak aktualnego poświadczenia TDT – 2 przypadki (1 dzień i 24 dni), wykonywanie badań w okresie braku poświadczenia – 1 przypadek (2 dni i 24 badania), nieprawidłowa barwa szyldu SKP – 1 przypadek.

(dowód: akta kontroli str. 215 – 299, 624 – 626, 706 - 708)

F. Działania pokontrolne.

3.17. We wszystkich przypadkach nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli (opisane w pkt.3.16 niniejszego wystąpienia), Starosta wydawał zalecenia pokontrolne dotyczące usunięcia stwierdzonych naruszeń, a także określał termin ich usunięcia. Nie stwierdzono, że przedsiębiorca złożył oświadczenie niezgodne ze stanem faktycznym, a także rażącego naruszenia warunków wykonywania działalności w zakresie prowadzenia SKP. We wszystkich przypadkach wyegzekwowano wykonanie w terminie zaleceń pokontrolnych zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.

We wszystkich przypadkach prowadzenia kontroli w ramach porozumień z TDT Starosta przekazywał w formie pisemnej do TDT - informacje o wydanych wnioskach i sposobie ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 215 – 299, 624 – 626, 706 – 708XX)

G. Zwrot pieczętek i rejestru badań.

W okresie objętym kontrolą, wystąpiły dwa przypadki wystąpienia podmiotów prowadzących SKP z wnioskami o wykreślenie ich z rejestru. Nie wystąpiły przypadki składania wniosków o zawieszenie działalności i nie wystąpiły przypadki wykreślenia SKP z rejestru z powodu, zmiany podmiotu prowadzącego SKP lub niespełnienia przez przedsiębiorców prowadzących SKP któregośkolwiek z wymagań określonych w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o rd.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 18, 345 - 349)

3.18. W 2013 r. [...] ¹³, prowadzący SKP RJS/003/P w związku z likwidacją placówki, złożył wniosek o wykreślenie z Rejestru. Do wniosku dołączono: pieczętkę SKP, pieczątki identyfikacyjne i imienne diagnostów oraz rejestr prowadzony w formie elektronicznej za okres 5 lat. Do dokumentacji dołączono protokół zdawczo – odbiorczy.

W 2014 r. [...] ¹⁴ prowadząca SKP RJS/004/P złożyła wniosek o wykreślenie z Rejestru. Do wniosku dołączono: pieczętkę SKP, pieczątki identyfikacyjne i imienne diagnostów oraz rejestr prowadzony w formie elektronicznej za okres 5 lat. Do dokumentacji dołączono protokół zdawczo – odbiorczy.

W okresie objętym kontrolą, nie wystąpiła konieczność egzekwowania przez Starostę realizacji obowiązków określonych przepisami § 8 ust.3 rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy badaniach.

(dowód: akta kontroli str. 7 – 18, 345 - 349)

H. Rozpatrywanie skarg dotyczących działalności SKP.

¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie ujawnienia nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy

¹⁴ j.w.

3.19. W okresie objętym kontrolą, do Starostwa Jasielskiego nie wpłynęły skargi dotyczące prowadzenia badań przez SKP/diagnostów w zakresie niespełniania wymagań lub nieprawidłowości dotyczących wydawania przez diagnostów zaświadczeń o badaniach.

(dowód: akta kontroli str. 350 – 353, 1013.)

Ustalone nieprawidłowości

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niedopełnieniu obowiązku przeprowadzenia kontroli prawidłowość wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów podczas corocznych kontroli SKP. W 2013 r. (kontrole w ramach porozumienia z TDT) w trakcie 16 kontroli 15 SKP nie przeprowadzono kontroli badań technicznych pojazdów w 13 przypadkach, w 2014 r. (kontrole w ramach porozumienia z TDT) nie przeprowadzono takich kontroli w 11 SKP na 15 skontrolowanych. W 2015 r. (kontrole Starosty) na 16 kontroli SKP nie poddano kontroli badań technicznych w 8 SKP. Badań tych nie przeprowadzono z powodu braku w SKP, w dniu kontroli, pojazdów wymagających przeprowadzenia badań. W ocenie NIK, kontrole SKP przeprowadzone bez uwzględnienia kontroli prawidłowość wykonywania przez diagnostów badań technicznych pojazdów, nie spełniały wymogu określonego przepisami art. 83b ust. 2 pkt 1 litera b ustawy Prawo o rd.

Starosta wyjaśnił, że nie miał wpływu na to aby podczas kontroli SKP znajdował się w niej pojazd poddawany badaniu technicznemu. Kontrola w pełnym zakresie, w przypadku braku pojazdu w SKP była niemożliwa do zrealizowania z przyczyn niezależnych od kontrolujących. Starosta wskazał, że względów finansowych i organizacyjnych nie miał możliwości powtórnych, wielokrotnych kontroli SKP. W sytuacji obowiązku powiadamiania o terminie kontroli, kontrola w pełnym zakresie mogłaby i tak nie nastąpić, gdyby przedsiębiorcy zależało, aby w jej trakcie nie było w SKP pojazdu przeznaczonego do badania technicznego.

(dowód: akta kontroli str. 397 - 400)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Postępowania dotyczące zatrzymanych dowodów rejestracyjnych z powodu złego stanu technicznego pojazdów.

Opis stanu faktycznego

4.1. Starostwo posiada wypracowaną procedurę postępowania w sprawach dotyczących zatrzymanych dowodów rejestracyjnych z powodu złego stanu technicznego pojazdów. Przesłane do Starostwa dowody rejestracyjne są przechowywane w Wydziale Komunikacji i Transportu. Właściciel pojazdu składa pisemny wniosek o wydanie dowodu rejestracyjnego załączając do wniosku aktualne badanie techniczne pojazdu. Wniosek taki jest rejestrowany. Zwrot dowodu rejestracyjnego odbywa się za potwierdzeniem odbioru (na wniosku o zwrot). W aktach Starostwa przechowywany jest wniosek o zwrot dowodu rejestracyjnego wraz z dokumentem

badania technicznego. Na wniosku odnotowywany jest fakt jego przyjęcia, oraz załatwienia sprawy w formie pieczęci z określeniem daty, wskazania pracownika załatwiającego sprawę i jego podpisu.

W latach 2013 – 2015 do Starostwa wpłynęło łącznie 3 938 zatrzymanych dowodów rejestracyjnych, w tym: w 2013 r. – 1 523, w 2014 r. – 1 273 i w 2015 r. – 1 142 dowody. W 2016 r. (do dnia 15 marca) wpłynęło 70 dowodów rejestracyjnych.

Starosta w okresie objętym kontrolą, nie dokonywał analiz przyczyn zatrzymania tych dokumentów. Starosta wyjaśnił, że *„nawet, gdyby taka analiza była dokonywana i ustalono by, że dowód rejestracyjny pojazdu został zatrzymany w krótkim czasie, licząc od dnia wykonania badania technicznego, to w naszej ocenie trudno byłoby postawić diagnoście zarzut, że badanie to wykonał w sposób nierzetelny lub w sposób niezgodny z zakresem lub sposobem jego wykonania. Ponadto prowadzenie takich analiz jest niemożliwe ze względu na to, że na ogół brak jest szczegółowych wskazań co do przyczyn zatrzymania dowodu rejestracyjnego lub wskazane przyczyny są o charakterze ogólnym”*.

Kontrolujący poddał analizie treść wszystkich pism opisujących przyczynę zatrzymania dowodu rejestracyjnego, we wszystkich przypadkach nieodebranych dowodów w latach 2013 – 2015 oraz wszystkich dowodów, które wpłynęły do Starostwa w 2016 r. do dnia 15 marca. W okresie od 2013 r. do końca I kwartału w Starostwie znajdowało się 268 nieodebranych dowodów rejestracyjnych. Przeanalizowano przyczyny zatrzymania wszystkich tych dowodów. Stwierdzono łącznie zatrzymanie 56 dowodów rejestracyjnych (21% wszystkich) z powodu złego stanu technicznego. We wszystkich 56 przypadkach stwierdzonych niesprawności z treści ich opisu oraz okresu, jaki upłynął od badania technicznego do zatrzymania, nie wynika domniemanie nierzetelnego przeprowadzenia badań okresowych pojazdów.

W jednym przypadku stwierdzono, że funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie zatrzymał dowód rejestracyjny pojazdu z terenu powiatu jasielskiego, ze względu na jego stan techniczny, po upływie 3 dni od daty wykonania badania technicznego. Stwierdzone usterki dotyczyły niesprawnego oświetlenia pojazdu i uszkodzonej przedniej szyby. Z uwagi na fakt, że dowód został zatrzymany po upływie 3 dni od daty przeprowadzenia badań technicznych, nie można stwierdzić iż zostały one wykonane nierzetelnie. Na okoliczność ww. kontroli pojazdu, nie została sporządzona notatka służbowa przez funkcjonariusza KPP w Brzozowie.

(dowód: akta kontroli str. 938 – 950, 961 – 962, 1017 - 1023)

4.2. Przeprowadzona, a opisana wyżej analiza wykazała, że w okresie objętym kontrolą, nie występowały powtarzające się przypadki dopuszczania do ruchu pojazdów przez te same SKP/diagnostów, w odniesieniu do których w krótkim czasie od badania zatrzymano dowód rejestracyjny. Nie stwierdzono przypadków zatrzymania dowodów rejestracyjnych z powodu niesprawności, dla których czas od daty wykonania przeglądu technicznego pojazdu do dnia zatrzymania tego dokumentu nie przekroczył dwóch miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 939 - 949)

4.3. W okresie objętym kontrolą, Starosta jako organ właściwy w sprawach rejestracji pojazdów, nie korzystał z możliwości określonej w art. 80d ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Prawo o rd, dotyczącej nieodpłatnego udostępnienia informacji dotyczących właścicieli pojazdów, którzy w wyznaczonym terminie nie przedstawili pojazdów do badania technicznego.

Starosta wyjaśnił, że: *obowiązkiem właściciela pojazdu jest dbanie o to, aby poddać pojazd badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie, podobnie jak wymienić dowód osobisty, prawo jazdy, czy paszport w przypadku utraty ważności dokumentu, a organami uprawnionymi do kontroli są m. in. Policja, ITD, Straż Graniczna. Starosta nie posiada żadnych uprawnień, które dawałyby prawo do ingerencji w sytuacji stwierdzenia, że pojazd posiada nieaktualne badanie techniczne, gdyż brak badań ma znaczenie tylko wtedy, jeżeli pojazd uczestniczy w ruchu drogowym, czego starosta nie może wiedzieć.*

(dowód: akta kontroli str. 967 - 968)

Starosta, pismem z dnia 16 marca 2016 r. przesłał do Komendy Powiatowej Policji wykaz zatrzymanych i do tej pory nieodebranych dowodów rejestracyjnych za lata 2013 – 2015, do wykorzystania służbowego informując, że według Starosty zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że część tych pojazdów (zwłaszcza te, których dowody rejestracyjne zatrzymano z powodu braku aktualnych badań) nadal porusza się po drogach stwarzając zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 969)

Według informacji uzyskanych z Prokuratury Rejonowej w Jaśle, oraz Komendy Powiatowej Policji w Jaśle, a także od Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego (PWITD), w latach 2013 – 2015 nie prowadzono postępowań karnych w sprawach dotyczących poświadczania nieprawdy przez diagnostów, potwierdzania wykonania badań technicznych przez osoby nieuprawnione, posługiwanie się fałszywymi pieczęciami SKP i diagnosty, i innych czynów niedozwolonych związanych z dopuszczaniem pojazdów do ruchu drogowego. Komenda Powiatowa Policji w Jaśle nie dokonała żadnego zatrzymania dowodu rejestracyjnego z powodu złego stanu technicznego pojazdu w krótkim czasie od wykonania przeglądu, co mogłoby wskazywać na nierzetelne wykonanie badania technicznego. Komenda Policji nie prowadzi szczegółowych statystyk powodów zatrzymania dowodów rejestracyjnych. Ponadto PWITD poinformował, że inspektorzy wykonujący czynności kontrolne nie mają możliwości bieżącego potwierdzania przez dostęp do systemu CEPiK, czy uwidocznione w dowodzie rejestracyjnym ostatnie badanie techniczne zostało faktycznie przeprowadzone przez konkretną SKP. PWITD w latach 2013 – 2015 zatrzymała łącznie 42 dowody rejestracyjne pochodzące z terenu Powiatu Jasielskiego. Z powodu usterek technicznych zatrzymano łącznie 36 dowodów (15 w 2013 r., 14 w 2014 r. i 7 w 2015 r.), z powodu nieważnych badań zatrzymano łącznie 4 dowody rejestracyjne (1 w 2013 r., 2 w 2014 r. i 1 w 2015 r.) oraz z obu przyczyn jednocześnie zatrzymano łącznie 2 dowody rejestracyjne (1 w 2013 r. i 1 w 2015 r.).

Ustalono nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Biorąc pod uwagę liczbę zatrzymanych dowodów rejestracyjnych, stwierdzone przyczyny ich zatrzymania oraz liczbę dowodów, które nie zostały odebrane przez właścicieli pojazdów, Starosta podjął współpracę z Policją, w celu umożliwienia podjęcia działań dla ustalenia, czy dany pojazd, pomimo zatrzymania dowodu rejestracyjnego nadal porusza się po drogach.

5. Przygotowanie organizacyjno – kadrowe do sprawowania nadzoru nad SKP.

A. Organizacja i zasoby kadrowe.

Opis stanu faktycznego

5.1. Starostwo posiada obowiązujący Regulamin Organizacyjny. W Regulaminie Organizacyjnym Starostwa wskazano Wydział Komunikacji i Transportu jako komórkę organizacyjną odpowiedzialną między innymi za prowadzenie spraw dotyczących nadzoru nad badaniami technicznymi pojazdów oraz dotyczących zatrzymanych dowodów rejestracyjnych. Całość zadań Wydziału Komunikacji i Transportu przypisano w szczegółowym zakresie obowiązków – Naczelnikowi tego Wydziału. Obowiązki w wyżej opisanym zakresie przypisano dwóm pracownikom Wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 970 - 999)

5.2. W zakresach czynności dwóch pracowników Wydziału, określone zostały wszystkie zadania wynikające z ustawy Prawo o rd oraz ustawy o SDG w zakresie wykonywania badań technicznych. W związku ze zmianami przepisów zakresy obowiązków były zmieniane w okresie objętym kontrolą (w jednym przypadku czterokrotnie, w drugim dwukrotnie).

(dowód: akta kontroli str. 979 - 999)

5.3. Starostwo Powiatowe w Jaśle nie posiada opracowanych pisemnych procedur we wszystkich sprawach wpisu i prowadzenia rejestru, nadawania uprawnień diagnostom. W Starostwie funkcjonują natomiast, wypracowane dobrą praktyką tryby postępowania przy załatwianiu w/w spraw oparte na przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa tj. Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o SDG, ustawy Prawo o rd oraz przepisów szczegółowych (rozporządzeń wykonawczych), regulaminu organizacyjnego oraz szczegółowych zakresów obowiązków, a także doświadczeń zdobytych w trakcie wspólnych kontroli z TDT. Ponadto wprowadzono fragmentaryczne procedury (w formie pisemnej) np. wzór protokołu kontroli SKP, wzór zaleceń pokontrolnych, wzór upoważnienia do kontroli, a także

procedury postępowania kontrolnego (porozumienie z TDT oraz zarządzenie Starosty w sprawie planu kontroli).

W celu doskonalenia realizacji zadań samorządowych, w 2010 r. wdrożono system zarządzania jakością zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2009. Wszystkie procesy realizowane przez Starostwo zostały zidentyfikowane i zamieszczone w „Księdze Jakości”. Procedury systemowe to: procedura nadzoru nad dokumentami i zapisami, procedura audytów wewnętrznych, procedura nadzoru nad wyrobem niezgodnym, procedura działań korygujących i zapobiegawczych. Spośród opracowanych procedur operacyjnych w omawianej tematyce zastosowanie ma procedura realizacji procesów ustnych, określająca zasady prawidłowego postępowania w trakcie realizacji tych procesów, dla których nie przewidziano procedury pisemnej (wydanie uprawnień diagnostom, czy wpisywanie do rejestru SKP). Opracowano również karty informacyjne dla procesów realizowanych na wniosek klientów zewnętrznych (np. wpis/zmiana wpisu do Rejestru, nadawanie uprawnień diagnostom) oraz wzory wniosków.

(dowód: akta kontroli str. 118 – 121, 1011 - 1013)

5.4. – 5.5. W Wydziale Komunikacji i Transportu Starostwa, w okresie objętym kontrolą, uprawnienia do przeprowadzania kontroli w SKP, nadane zakresem obowiązków posiadało dwóch pracowników – inspektorzy w tym Wydziale – Marcin Wietecha oraz Sergiusz Hadała. Inspektor Sergiusz Hadała posiada wykształcenie wyższe uniwersyteckie, prawnicze w kierunku prawo i administracja. W okresie zatrudnienia na tym stanowisku, uczestniczył w pięciu szkoleniach zakończonych wydaniem zaświadczeń lub certyfikatów. Szkolenia posiadały następujący zakres:

- zapoznanie z aktualnymi przepisami dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie stacji kontroli pojazdów,
- zapoznanie z aktualnymi przepisami dotyczącymi ustawy Prawo o rd z uwzględnieniem funkcjonowania SKP,
- szkolenie uzupełniające dla pracowników SKP – przeprowadzanie okresowych, pierwszych i dodatkowych badań technicznych,
- zapoznanie z nowelizacją przepisów ustawy Prawo o rd oraz raportu NIK o wynikach kontroli sprawowania przez starostów nadzoru nad SKP,
- realizacja uprawnień nadzorczych starostów wobec SKP i ośrodków szkolenia kierowców. W zakresie tego szkolenia przekazano wiedzę o: zasadach kontroli przedsiębiorcy w świetle ustawy o SDG, wymogach dotyczących warunków lokalowych SKP oraz wyposażenia kontrolno - pomiarowego, zakresu i sposobu wykonywania badań technicznych pojazdów przez diagnostę, wzorcowym przebiegu kontroli SKP, sporządzaniu protokołu kontroli, formułowaniu zaleceń pokontrolnych oraz ich weryfikacją.

Inspektor Marcin Wietecha posiada wykształcenie wyższe uniwersyteckie w kierunku filozoficznym. W okresie zatrudnienia na tym stanowisku, uczestniczył w jednym szkoleniu w zakresie zmian przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania SKP.

Ponadto obaj Inspektorzy posiadają doświadczenie praktyczne zdobyte w trakcie prowadzenia kontroli SKP przez TDT w ramach zawartych porozumień.

(dowód: akta kontroli str. 1000 - 1013)

5.6. W okresie objętym kontrolą, Wydział Komunikacji i Transportu poza nadzorem nad SKP, realizuje obowiązki kontrolne w zakresie przewoźników drogowych i nadzoru nad ośrodkami szkolenia kierowców. W powyższym okresie oprócz kontroli SKP Wydział Komunikacji i Transportu zobowiązany był do przeprowadzenia łącznie kontroli w 20 podmiotach. Przeprowadzono w tym okresie wszystkie zaplanowane kontrole. W tym okresie skontrolowano: w 2013 r. – w 69, w 2014 r. – 84, w 2015 r. – 52 podmioty. W 2016 r. zaplanowano kontrole w 56 podmiotach. Kontrole te prowadzone były przez dwóch pracowników tego Wydziału.

(dowód: akta kontroli str. 966)

B. Porozumienie z Dyrektorem TDT.

5.7. W latach 2010 – 2014, Starosta Jasielski powierzał czynności kontrolne SKP Dyrektorowi TDT. Zawarte zostały w tym celu porozumienia (według jednolitego wzoru) w sprawie powierzenia czynności kontrolnych zgodnie z treścią art. 83b ustawy Prawo o rd. W porozumieniach ustalono, że kontrola będzie przeprowadzana raz w roku w zakresie spełniania przez SKP wymogów określonych w treści art. 83 ust. 3 wyżej powołanej ustawy, prawidłowości wykonywania badań technicznych i prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji. Kontrole miały się odbywać przy współudziale upoważnionego pracownika Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa. Kontrole miały być prowadzone według harmonogramu kontroli stanowiącego załącznik do porozumienia. Porozumienie zawierało zapisy o obowiązku sporządzeniu protokołu kontroli w 3 egzemplarzach, obowiązku zastosowania przez Starostę Jasielskiego wystąpień pokontrolnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości oraz ustalenia w nich terminu ich usunięcia. Ponadto zamieszczono zobowiązanie Starosty do poinformowania Dyrektora TDT w terminie 30 dni od dnia kontroli o środkach jakie podjęto wobec przedsiębiorcy prowadzącego SKP, na której w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 184 – 197, 412 - 937)

W latach 2015 i I kw. 2016 kontrole w SKP prowadzone były przez pracowników Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa bez udziału TDT, w oparciu o zatwierdzone roczne plany kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 184 – 204)

C. Kontrola wewnętrzna.

5.8.- 5.9. W Starostwie funkcjonuje samodzielne stanowisko ds. kontroli wewnętrznej. Obszar objęty niniejszą tematyką nie był przedmiotem kontroli dokonywanej przez tę komórkę w latach 2013 - 2015. Tematyka ta była na bieżąco monitorowana i nadzorowana przez Naczelnika Wydziału, który działając z upoważnienia Starosty podpisuje dokumentację wytworzoną przez pracownika merytorycznego oraz parafuje dokumenty związane z kontrolą, które następnie

były przedkładane Staroście do podpisu. W zakresie objętym niniejszą kontrolą, obowiązywała wielopoziomowa kontrola treści dokumentów wynikająca w szczególności z zarządzenia Starosty Jasielskiego w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji obiegu dokumentów i aktów prawnych w Starostwie Powiatowym w Jaśle oraz procedur systemowych systemu zarządzania jakością, a także procedur realizacji procesów ustnych (procedura operacyjna polegająca na tym, że w załatwianiu poszczególnych spraw uczestniczy więcej niż jeden urzędnik).

(dowód: akta kontroli str. 118 – 121, 1011 - 1013)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia maja 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Stanisław Tobolewski
Główny specjalista k.p.

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis

Kontroler
Roman Chrzęszcz
Główny specjalista k.p.

¹⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

.....

podpis